

Αύξηση του αφορολόγητου εισοδήματος, της κοινωνικής σύνταξης ή του επιδόματος τέκνου;

Πάνος Πασιαρδής

Η αύξηση του αφορολόγητου εισοδήματος από ΛΚ10.000 σε ΛΚ12.000 (και η ανάλογη αναπροσαρμογή των φορολογικών κλιμάκων) είναι ένα δικαιολογημένο αίτημα, αφού χρόνο με χρόνο ο πολίτης πληρώνει περισσότερο φόρο εισοδήματος λόγω πληθωρισμού. Αυτό βέβαια θα προκαλέσει απώλεια εσόδων για το κράτος με αποτέλεσμα το δημοσιονομικό έλλειμμα να ανέβει σε υψηλότερο επίπεδο από ότι θα ήταν διαφορετικά. Υποθέτοντας ότι η κυβέρνηση είναι διατεθειμένη να δεχτεί μια αύξηση του δημοσιονομικού ελλείμματος, το ερώτημα που τίθεται σε αυτό το σχόλιο είναι κατά πόσο ενδείκνυται αυτή η 'θυσία' να γίνει χάριν αύξησης του αφορολόγητου εισοδήματος ή θα ήταν σκόπιμο το αντίστοιχο ποσό να διατεθεί για αύξηση της κοινωνικής σύνταξης ή του επιδόματος τέκνου. Ως κριτήριο για τη σύγκριση θα χρησιμοποιηθεί η επίδραση του καθενός από τα τρία αυτά μέτρα στο ποσοστό φτώχειας, όπως αυτό ορίζεται από την ΕΕ.

Η αύξηση της κοινωνικής σύνταξης φαντάζει ως μια ενδιαφέρουσα πρόταση μετά την αίσθηση που προκλήθηκε από την έκθεση της ΕΕ για τη φτώχεια ανάμεσα στους συνταξιούχους στην Κύπρο. Εξίσου ενδιαφέρουσα είναι και η πρόταση για αύξηση του επιδόματος τέκνου, όχι μόνο στα πλαίσια της συζήτησης για την ανάγκη αύξησης της γεννητικότητας, αλλά και λόγω της πρωταρχικής σημασίας που αποδίδει η ΕΕ στον απεγκλωβισμό των νέων από τον φαύλο κύκλο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Χρησιμοποιώντας στοιχεία από την Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών της Στατιστικής Υπηρεσίας του 2003 (εκφρασμένα σε τιμές 2006) έχουμε υπολογίσει το ποσοστό φτώχειας για το σύνολο και για κάθε κατηγορία νοικοκυριών, όπως φαίνεται στον πίνακα παραπλεύρως. Πράγματι, οι συνταξιούχοι έχουν το μεγαλύτερο ποσοστό φτώχειας (29,9%), ακολουθούμενοι από τις μονογονεϊκές οικογένειες (24,4%). Το χαμηλότερο ποσοστό φτώχειας παρατηρείται ανάμεσα στα νοικοκυριά που είναι ζευγάρια χωρίς παιδιά (4,8%) και σε αυτά που έχουν μέχρι δύο παιδιά (6,5%). Το πιο κάτω διάγραμμα δείχνει πώς αλλάζουν τα ποσοστά φτώχειας για κάθε ένα από τα τρία σενάρια: αύξηση του αφορολόγητου εισοδήματος από ΛΚ10.000 σε ΛΚ12.000, αύξηση της κοινωνικής σύνταξης και αύξηση του επιδόματος τέκνου (με τη δομή που έχει σήμερα). Σε όλα τα σενάρια το ποσό που θα επιβαρυνθεί το δημόσιο ταμείο είναι το ίδιο.

	% Φτώχειας
Νοικοκυριά 1 απόμου	17,3
Ζευγάρι χωρίς παιδιά	4,8
Μονογονεϊκές οικογένειες	24,4
Ζευγάρι με 1 ή 2 παιδιά	6,3
Ζευγάρι με περισσότερα από 3 παιδιά	14,1
Συνταξιούχοι	29,9
Σύνολο	14,6

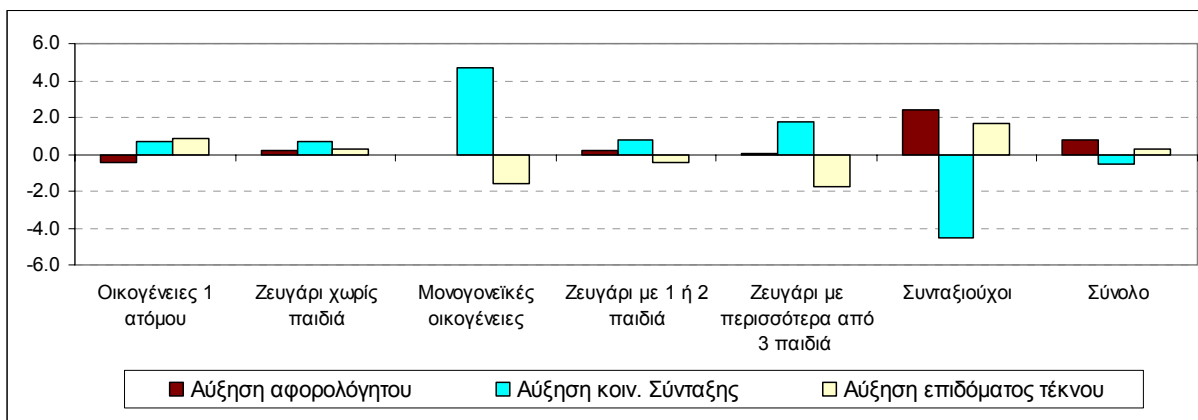
ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η προτεινόμενη αύξηση του αφορολόγητου εισοδήματος από ΛΚ10.000 σε ΛΚ12.000 θα αυξήσει το ποσοστό φτώχειας διότι ευνοεί νοικοκυριά που είναι στα ανώτερα εισοδηματικά στρώματα. Αντίθετα, με την ίδια επιβάρυνση του δημόσιου ταμείου η κυβέρνηση μπορεί να μειώσει τη φτώχεια αυξάνοντας την κοινωνική σύνταξη.

Αύξηση του αφορολόγητου εισοδήματος, του επιδόματος τέκνου ή της κοινωνικής σύνταξης;

Αλλαγές στο ποσοστό φτώχειας

- ⇒ Η αύξηση του αφορολόγητου εισοδήματος θα αυξήσει κατά μέσο όρο το ποσοστό φτώχειας, ιδιαίτερα ανάμεσα στους συνταξιούχους. Αυτό είναι φυσικό, διότι αυτοί που θα ωφεληθούν περισσότερο από το μέτρο αυτό είναι άτομα με εισοδήματα πάνω από ΛΚ10.000. Τα άτομα κάτω του ορίου φτώχειας (μεταξύ των οποίων πολλοί είναι συνταξιούχοι) δεν είναι σε αυτή την κατηγορία, κατά συνέπεια το μέσο ποσοστό φτώχειας αυξάνεται.
- ⇒ Η αύξηση της κοινωνικής σύνταξης είναι το μόνο από τα τρία μέτρα που οδηγεί σε μείωση του μέσου ποσοστού φτώχειας. Όπως θα ανέμενε κανείς, το μέτρο αυτό ευνοεί τα φτωχά νοικοκυριά που είναι συνταξιούχοι. Σε άλλες κατηγορίες νοικοκυριών το ποσοστό φτώχειας αυξάνεται διότι με την αύξηση της κοινωνικής σύνταξης οι συνταξιούχοι ανεβαίνουν πιο ψηλά στην κατανομή του εισοδήματος και τη θέση τους καταλαμβάνουν άλλα νοικοκυριά που είναι ευάλωτα στη φτώχεια, όπως οι μονογονεϊκές και οι πολύτεκνες οικογένειες.
- ⇒ Η αύξηση του επιδόματος τέκνου, όπως θα ανέμενε κανείς, μειώνει τη φτώχεια ανάμεσα στα νοικοκυριά με παιδιά. Όμως και αυτό το μέτρο αυξάνει το μέσο ποσοστό φτώχειας διότι δεν είναι στοχευμένο. Ως αποτέλεσμα ωφελούνται περισσότερο τα άτομα που είναι πάνω από ότι τα άτομα που είναι κάτω από το όριο της φτώχειας.

Συμπερασματικά, η αύξηση της κοινωνικής σύνταξης μειώνει τη φτώχεια συνολικά διότι στοχεύει κατεχορήν άτομα που είναι κάτω από το όριο της φτώχειας. Αντίθετα, η αύξηση του αφορολόγητου εισοδήματος, όπως και η αύξηση του επιδόματος τέκνου, δυνατόν να δικαιολογούνται βάσει κριτηρίων οικονομικής δικαιοσύνης, όμως δεν είναι μέτρα που στοχεύουν άτομα που είναι ευάλωτα στη φτώχεια. Τα μέτρα αυτά θα μπορούσαν να ήταν μέρος μιας στοχευμένης κοινωνικής πολιτικής αν δικαιούχοι ήσαν μόνο όσοι τα έχουν πραγματικά ανάγκη. Το ΚΟΕ ερευνά το πρόβλημα της στόχευσης των κοινωνικών παροχών και θα δημοσιοποιήσει τα αποτελέσματα που θα προκύψουν σε μελλοντικές εκδόσεις του.

Το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών (ΚΟΕ) του Πανεπιστημίου Κύπρου είναι ένας ανεξάρτητος, μη κερδοσκοπικός οργανισμός με στόχο την προαγωγή της επιστημονικής γνώσης στα οικονομικά, κυρίως σε θέματα που ενδιαφέρουν την Κύπρο.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: Γιώργος Χατζηνασασίου, πρώην Γενικός Διευθυντής του Συνδέσμου Εμπορικών Τραπεζών

Μέλη: Μιχάλης Καμμάς, Σύνδ. Εμπορικών Τραπεζών Κύπρου
 Ελπινίκη Κουτουρούση, Υπουργείο Εργασίας & Κοιν. Ασφ.
 Μιχάλης Μιχαήλ, Τμήμα Οικονομικών
 Ανδρέας Μολέσκης, Γραφείο Προγραμματισμού
 Πάνος Πασιαρδής, Κέντρο Οικονομικών Ερευνών
 Σπύρος Σταυρινάκης, Κεντρική Τράπεζα Κύπρου
 Αντρέας Χαραλάμπους, Υπουργείο Οικονομικών
 Κώστας Χριστοφίδης, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Οι απόψεις που εκφράζονται στα 'Σχόλια Οικονομικής Πολιτικής' είναι των συγγραφέων μόνο. Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή ή η μετάδοση όλου ή μέρους του Σχολίου, με αναφορά στο παρόν άρθρο και τους συγγραφείς του.